

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

301.8

Szerző: **Vészi Endre:**
244 A láthatatlan ösvény

Cim:

Forrás: *Népszava*

1958. 7. 12.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1958"

Személy

Helyszám

Némelyik város vagy táj, nem mindenkinek mutatja meg egyformán magát; — vannak olyan szemérmes, tartózkodó részletei, jelenségei egy vidéknek, amelyeknek fölfedezése elmerülést, odaadó figyelmet követel. Budapest is az igényes települések sorába tartozik. Már nem is hivalkodó évszámai, de bonyolultsága, sokrétűsége, a történelmi meg társadalmi rétegek színes, egymásra következője miatt. Ez a város nem mentesíti szigorú igénye alól legkedvesebb, öléből sarjadzott gyermekét sem. Így hát az embernek arra kell törekednie, ismerje meg valójában, amennyire a véges emberi élet engedi, ezt a világot, s gárgátsa térképét jelekkel, ábrákkal, finoman satírozott letekkel.

Magam is így vagyok ezzel. E város szülötte vagyok, s bár kénzeletem hullámai gyakran töltsenek a földrajzi határon, hosszabb időre csak a háború lényesszere szólított el falai közt. Itt él legtöbb ismerősöm; itt kalandoztam ifjú koromban, utcák meg szerelmek dzsungelében; népgyűlések, mozik, a munka első igézete erdeinek sötétje alatt. Itt ballagtam gyárak füstjében, itt szorítottam kezembe a szerszámot, melynek, ha nem is legjobb, de megfelelő gyakorlójaként, segéddé felszabadítottak. Így aztán éltem állomásait járva, egyre több került belém a vá-

rosból. De a mero-on egy-egy költözködés után ereszkedett igazán mélyre. Akkor aztán anyagi életet kezdett egy addig gáznemű test.

Sokat laktam virágnevű utcákban. Az utcakeresztpapák édes csalása jóvoltából, az Akácfa utcának, mely közel húsz évig volt otthonom, s adott indítást még a költészet-hez is — poshadt káposztaszaga volt, s életét a csarnok ár-ápálya alakította. A Rózsa utca medrébe egy-egy nyugati szél jóvoltából belecsapott a Nyugati rendezőpályaudvarának füstje-korma. Rózsának itt roma se volt. A Nádor utcában sem az ország palatinusai forogtak, de tőzsdések, nagykereskedők. A Király utcában nem akadt még egy fia főherceg sem!

De egyetlen utca, az Árvácska utca, mégiscsak hű volt nevéhez, sőt, adakozóbb, nagylelkűbb volt bájos anyakönyvi adatainál is! Itt valóban volt rózsailat, meg szekfüillat, meg petuniaillat; itt aranylott a forzícia, az aranyeső; fehérlett a hársfák fűrtös, illatos mennyországa, méhek, darazsak és emberek igaz öröme. Itt aztán örök ismeretséget kötöttem a növényvilág oly alanyaival, akik eddig virágoztak, hajladoztak ugyan verseimben, de sosem strázsáltak éjjelnappal körülöttem, mint éppen itt!

De most nem ezekről, az előbbiekről akarok beszélni, hanem a legújabbról. Új lakásom ugyanis részint a Vérmező parkosított, megszelídített tájaira néz. A táj a Mikó utca.

Persze ez a vidék sem »fehér folt« nekem. Jártam én itt több mint húsz évvel ezelőtt, kéz-irattal a mellényzsebemben, Babits Attila utcai lakására igyekezve. Tudtam, hol van Kosztolányi Lógodi utcai háza, melyet azóta marokra kapott a háború és szétszört, akár a hamut. Ide, nem messze, a Horváth-kertbe jártam, azóta elporladt nemes barátommal, egy olvasóval, Fehér Sanyival, a Budai Színparkba, látni és hallani Honthy Hannát, később Beregi Oszkárt a Morfiumban, s mindig, de csak látni a szemközti kávéház ablakában ülő, a nyakából kiburjánzó fejű Szabó Dezsőt.

De most a Mikó utcáról van szó! Egy utcáról, mely a Vérmező délnyugati partjának határvonala; nagyobbára egysor házból álló utca, hiszen a mező az utca másik oldala. Kapubejáratai többnyire más utcákból nyílnak, házai igazgatásilag hűtlenek. A Várhegyre kapaszkodó kurta részén viszont mindkét oldalon házak övezik. Itt dús, gazdagon lombos ecetfák őrzik kétfelől, megcáfolva azt a gyakorlatot, hogy az ecetfa csupán a szegényudvarok

egyetlen, sovány díszé.

Viszont én nem is erről akarok beszélni.

Az új lakó igyekszik, akár a nyárfa, meg az akác, gyors gyökereket eresztetni. Ez nagyrészt önvédelem, mert bárhol is köt ki, a megszokottság, az ismerősen-meghítt nyugalma vágyik. Szóval tehát: a Mikó utca.

Van itt egy láthatatlan ösvény.

Reggel, hat óra tájt, az ember siető, fiatal lábdo bogásra ébred. Akár egy őzcsapat. A Vár felől, a gránit-lépcsőről fiatalok igyekeznek — lányok, fiúk — lefelé. A krisztinai villamosmegállóhoz törekednek, 60-ashoz, 63-ashoz. Ezek ugyanis kollégisták, a Várban laknak, s nagyrészt a Műegyetemen tanulnak. A reggeli áradás 8-tól fél 9-ig tart. (Az utóbbiak már elkéstek.) Az egész ifjú rohanásban az a szép, hogy a villamosvezető, akár egy vidéki vicinális igazgatója, bölcs, és öreges megértéssel megvárja a szaladó fiatalokat. Néha egy-két percet is várakozik — hogy áldja emberségét a fiatalok istene!

Estefelé pedig visszafelé vezet az út, csak hogy itt az ütem tempós, sétálós, elfáradtak a gyerekek. A megfáradt fiúk, lányok, lassan, szót váltva sétálnak fölfelé a Mikó utcán, meg a Gránit-lépcsőn — hazafelé.

Arra gondoltam én, ha itt sosem lett volna utca, e fiataloknak lábnyomán először kis ösvény, később utacska, majd széles út született volna. Ez az új a Mikó utcában.

És a láthatatlan ösvény ezért maradandó.